

TEXT 1

Bicykel je na krátke vzdialenosti v meste rýchlejší ako auto

Cyklisti dokážu v meste prekonať krátke vzdialenosti do päť kilometrov (km) rýchlejšie ako autá. Zo všetkých jazd autom je pritom približne tretina kratšia ako tri km. Aj toto sú dôvody, prečo je podľa ministerstva dopravy výhodnejšie jazdiť na bicykloch. Rezort ich opísal v Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, ktorú predložil do pripomienkového konania. Ľudia tak okrem úspory financií na benzíne, nafta alebo cestovnom v mestskej hromadnej doprave môžu jazdením na bicykloch ušetriť aj svoj čas.

Okrem toho, že je cyklistika takáto ekonomická, má podľa rezortu dopravy aj výhody v oblasti zdravia. „Bicyklovanie je odporúčané ako výborný preventívny prostriedok, ktorý vedie k 50 % zníženiu rizika srdcovo-cievnych ochorení, k 50 % zníženiu rizika vzniku obezity a 30 % zníženiu rizika vysokého krvného tlaku,“ uvádza ministerstvo **v materiáli / v materiály**. Stačí pritom len 30 minút rýchlejšej chôdze alebo jazdy na bicykli po väčšinu dní v týždni. Bicykel navyše neprodukuje žiadne škodlivé emisie do ovzdušia a sprevádza ho oveľa menší hluk ako auto.

Rozvoj cykloturistiky by pomohol aj cestovnému ruchu na Slovensku. A to vytvára **súčasne / súčasne** priestor pre rozširovanie služieb, čo pomôže aj rastu **zamestnanosti / zamesnanosti**. Inšpiráciou pre Slovensko môžu byť viaceré štáty Európy. Napríklad krajiny **západnej / Západnej** Európy majú národné cyklostratégie spracované už niekoľko desaťročí. Ich plnením pritom podľa ministerstva dopravy dosiahli dvojciferný podiel cyklo dopravy na mobilite mestského obyvateľstva. V **Holandsku / Holansku** je to 27 %, v Dánsku 19 % a v Nemecku 10 %.

ZDROJ: <https://www.ta3.com/clanok/27113/ludia-na-bicykli-su-v-meste-rychlejsi-ako-auto> - upravené

Rozhodnite, či sú podľa textu 1 uvedené tvrdenia 1 - 6 správne.

1. Ak budeme viac jazdiť na bicykloch, ušetríme nielen čas, ale aj peniaze.

ÁNO / NIE

2. Autom sa síce v meste dokážeme presúvať rýchlejšie, ale využívaním bicyklov ušetríme financie.

ÁNO / NIE

3. Ak v mestách na prepravu najmä na kratšie vzdialenosti budeme viac využívať bicykle,lepší sa životné prostredie.

ÁNO / NIE

4. Bicyklovanie nám môže priniesť aj zdravotné benefity.

ÁNO / NIE

5. Krajiny ako Holandsko, Dánsko, Nemecko a Slovensko dosiahli viac ako 10 % podiel cyklo dopravy v mestách.

ÁNO / NIE

6. Využitie cyklo dopravy môže spomaliť rozvoj cykloturistiky.

ÁNO / NIE

7. Akým chorobám dokážeme predísť cyklistikou?

- A. Kardio-vaskulárne ochorenia, obezita, nízky krvný tlak.
- B. Vysoký krvný tlak, reflux, obezita.
- C. Tučnota, vysoký krvný tlak, kardio-vaskulárne ochorenia.
- D. Srdcovo-cievne choroby, pankreatitída, nízky krvný tlak.

8. Vyberte gramaticky správnu alternatívu zvýraznených slov v texte:

- A. v materiáli, súčasne, zamestnanosti, Západnej, Holandsku
- B. v materiáli, súčasne, zamesnanosti, Západnej, Holandsku
- C. v materiály, súčasne, zamestnanosti, západnej Holandsku
- D. v materiáli, súčasne, zamestnanosti, západnej, Holandsku

9. Ktorá značka je v texte použitá viackrát? Vypíšte ju.

10. Cyklisti dokážu v meste prekonať krátke vzdialenosti do päť kilometrov (km) rýchlejšie ako autá.

Prídavné meno v uvedenej vete sa skloňuje podľa vzoru

- A. cudzí.
- B. otcov.
- C. páví.
- D. pekný.

11. Životnému podstatnému menu v prvej vete textu 1 zodpovedajú tieto charakteristiky:

- A. mužský rod, plurál, N, vzor hrdina.
- B. mužský rod, singulár, N, vzor hrdina.
- C. mužský rod, plurál, G, vzor chlap.
- D. mužský rod, plurál, N, vzor chlap.

12. Koľko slov, v ktorých došlo k rytmickému kráteniu sa nachádza v prvej vete textu 1?

- A. 1
- B. 2
- C. 0

13. Koľko združených pomenovaní sa nachádza v poslednej vete prvého odseku textu 1?

- A. 0
- B. 1
- C. 2

14. Z koľkých slabík sa skladá slovo inšpirácia?

- A. 3
- B. 4
- C. 5

15. Koľko vlastných mien sa nachádza v prvom odseku ukážky?

- A. 0
- B. 1
- C. 2

16. Slová cykloturistika, cyklodoprava, dvojciferný vznikli rovnakým slovotvorným postupom.

ÁNO / NIE

17.

Bicyklovanie je odporúčané ako výborný preventívny prostriedok, ktorý vedie k 50 % zníženiu rizika srdcovo-cievnych ochorení, k 50 % zníženiu rizika vzniku obezity a 30 % zníženiu rizika vysokého krvného tlaku.

Z hľadiska zloženia ide o

- A. jednoduchú vetu s viacnásobným vetným členom.
- B. súvetie, ktoré je tvorené dvoma vetami.
- C. súvetie, ktoré sa skladá z viac ako dvoch viet.
- D. jednočlennú vetu.

18. Pravopisne správny zápis slovného spojenia 50 % zníženie je

- A. päťdesiat percentné zníženie.
- B. päťdesiat-percentné zníženie.
- C. päťdesiatpercentné zníženie.
- D. päťdesiat – percentné zníženie.

19.

Bicykel neprodukuje žiadne škodlivé emisie.

Poradie vetných členov v uvedenej vete je: vyjadrený podmet, slovesný prísudok, viacnásobný zhodný prívlastok, predmet.

ÁNO / NIE

20. Zo všetkých jász autom je pritom približne tretina kratšia ako tri km.

- A. V uvedenej vete došlo v slove *všetkých* k spodobovaniu znelej spoluhlászky na neznelú.
- B. V uvedenej vete došlo v slove *všetkých* k spodobovanie neznelej spoluhlászky na znelú.
- C. V uvedenej vete došlo v slove *všetkých* k spodobovaniu znelej spoluhlászky na znelú.
- D. V uvedenej vete nedošlo vôbec k spodobovaniu.

TEXT 2

Hoci Nigel stál na korme rybárskej lode, albatros sa k nemu priblížil a ostal visieť tak nízko vo vzduchu, že po ňom mohol siahnúť a dotknúť sa špičky jeho krídla. Na jeho prekvapenie vták krídla zložil a sadol si mu na ruku. Nigel sa s úsmevom pozrel do jeho dôverčivých očí. **„Šťastnú cestu kamarát,“ poprial mu v duchu. Po chvíli, keď albatros vzlietol a zniesol sa nad vlny, jeho ústa zašepkali „Len sa drž ďalej od rybárov.“**

Upozornenie: Text obsahuje pravopisné chyby.

21. Aký slohový postup je použitý v texte 2?

22. Koľko druhov interpunkčných znamienok je použitých vo zvýraznenej časti textu 2?

23. Text 2 je tvorený výlučne súvetiami.

24. Všetky vety v texte 2 majú rovnakú melódiu.

25. Vypíšte z textu jednu vokalizovanú predložku.

26.

a) **„Šťastnú cestu kamarát,“ poprial mu v duchu.**

Ktoré interpunkčné znamienko v uvedenej vete z textu 2 chýba?

b) **Po chvíli, keď albatros vzlietol a zniesol sa nad vlny, jeho ústa zašepkali „Len sa drž ďalej od rybárov.“**

Ktoré interpunkčné znamienko v uvedenej vete z textu 2 chýba?

27. Podľa akých vzorov sa skloňujú podstatné mená lode, chvíľa, krídla?

- A. lode – vzor žena, chvíľa – vzor žena, krídla – vzor hrdina
- B. lode – vzor ulica, chvíľa – vzor ulica, krídla – vzor mesto
- C. lode – vzor dľaň, chvíľa – vzor ulica, krídla – vzor dievča
- D. lode – vzor dľaň, chvíľa – vzor ulica, krídla – vzor mesto

28. V ktorých dvoch možnostiach sa slovesá zhodujú v kategórii vidu?

- A. siahnuť, zložil
- B. sadil, poprial
- C. drž, dodal
- D. stál, ostal

29.

Nigel sa s úsmevom pozrel do jeho dôverčivých očí.

Akým vetným členom je v uvedenej vete zvýraznené slovo očí?

- A. predmet
- B. podmet
- C. príslovkové určenie spôsobu
- D. príslovkové určenie miesta

30. Koľko pomnožných podstatných mien je v ukážke 2?

- A. 3
- B. 2
- C. 1
- D. 0

3 RIEŠENIE

1	ÁNO
2	NIE
3	ÁNO
4	ÁNO
5	NIE
6	NIE
7	Tučnota, vysoký krvný tlak, kardio-vaskulárne ochorenia.
8	D. v materiáli, súčasne, zamestnanosti, západnej, Holandsku
9	%
10	D. pekný
11	A. mužský rod, plurál, N, vzor hrdina
12	A. 1 (jedno slovo: prídavné meno <i>krátke</i>)
13	B. 1 (združené pomenovanie: cestovný ruch)
14	C. 5 (in-špi-rá-ci-a = 5 slabík)
15	C. 2 (názov dokumentu: Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike; názov štátu: Slovenská republika)
16	ÁNO
17	B. súvetie, ktoré je tvorené dvoma vetami
18	C. päťdesiatpercentné zníženie
19	NIE
20	A. V uvedenej vete došlo v slove <i>všetkých</i> k spodobovaniu znelej spoluhlásky na neznelú
21	rozprávací slohový postup
22	4 typy interpunkčných znamienok (úvodzovky, bodka, čiarka, dvojbodka)
23	NIE
24	ÁNO
25	vokalizovaná predložka <i>vo</i>
26	a) čiarka b) dvojbodka
27	D. lode – vzor dľaň, chvíľ'a – vzor ulica, krídla – vzor mesto
28	A. siahnúť, zložil
29	D. príslovkové určenie (miesta)
30	C. 1 (pomnožné podstatné meno <i>ústa</i>)

POUŽITÉ ZDROJE:

LOMENČÍK, J., KÓNYOVÁ, L., LEDNICKÁ, A. a kol. Úspešná maturita. Slovenský jazyk a literatúra. Bratislava: Taktik 2019. 308 s. ISBN 978-80-8180-132-7.